

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
Bosne i Hercegovine
Vlada Brčko distrikta
Odjeljenje - Odjel za zdravstvo i ostale usluge
Pododjeljenje - Pododjel za Javno zdravstvo

ZA ZDRAVSTVENE DJELATNIKE

Cijepljenje protiv **HUMANOG PAPILOMA VIRUSA** u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

*Učinite našu budućnost
sigurnom!*

Zbog čega je značajno cijepljenje protiv humanog papiloma virusa (HPV)?

Humani papiloma virus obuhvaća skupinu od više od 100 tipova virusa, od kojih četrdesetak uzrokuje bolesti kože i sluznice anogenitalne regije.

Infekcija HPV-om je vrlo česta i jedna je od najčešće spolno prenosivih infekcija te pogotovo je raširena među mlađim ljudima u dobi do 25 godina.

HPV se dijeli na niskorizične tipove, koji često rezultiraju genitalnim bradavicama, te visokorizične tipove, koji su povezani s većim rizikom od razvoja raka grlića maternice, ali i drugih karcinoma.

Trajna infekcija HPV-om može prouzročiti promjene za koje postoji rizik od prelaska u rak genitalne regije. Kod žena može prouzročiti rak grlića maternice, rodnice i stidnice, kod muškaraca rak prostate, anusa i grla, te kod oba spola rak rektuma.

Rak grlića maternice je četvrti najčešći rak među ženama u svijetu, a broj novooboljelih i umrlih žena od raka grlića maternice u Brčko distriktu BiH je u stalnom porastu.

Pravovremenim cijepljenjem i preventivnim pregledima se može smanjiti rizik od raka grlića maternice.

Cilj cijepljenja protiv HPV-a je smanjenje incidence i mortaliteta od raka grlića maternice.

Jesu li cjepiva protiv HPV-a djelotvorna?

Da. Cjepiva protiv HPV-a imaju vrlo jasan i vidljiv učinak u smanjenju širenja HPV-a. Prošlo je više od 15 godina otkako su prve zemlje u svijetu počele s cijepljenjem djevojčica protiv HPV-a. Zaštita od virusa je i dalje snažna, bez znakova slabljenja, kod onih koji su tada primili cjepivo. Cijepljenje protiv HPV-a dio je rutinske imunizacije u više od 150 zemalja svijeta, te je dostupno i u zemljama regije.

Djelovanje cjepiva zrcali se u smanjenju broja žena s rakom grlića maternice, cervikalnim lezijama i drastičnim padom broja muškaraca i žena koji imaju genitalne bradavice.

U razvijenim zemljama svijeta, poput Australije, zahvaljujući provođenju cijepljenja, rak grlića maternice je skoro iskorijenjen.

Kome je preporučeno cijepljenje protiv HPV-a?

Cijepljenje protiv HPV-a može se primijeniti kod osoba uzrasta devet i više godina.

Preporučeno besplatno cijepljenje protiv HPV-a se organizirano i besplatno provodi kod djevojčica i dječaka od 9 do 14 godina.

Cijepljenje je u prvom redu preporučljivo provesti prije izlaganja infekciji humanim papiloma virusom.

Cjepivo protiv HPV-a izaziva bolji imuni odgovor kod djece u predtinejdžerskom

razdoblju nego kod starijih tinejdžera i mladih.

Cjepivo protiv HPV-a može primiti i osoba koja je već bila izložena HPV-u, a u tom slučaju cijepljenjem dobiva zaštitu od infekcije onim tipovima virusa kojima osoba nije bila izložena, odnosno dobivaju djelomičnu zaštitu.

Gdje se provodi cijepljenje protiv HPV-a u Brčko distriktu?

Dječaci i djevojčice uzrasta od 9 do 14 godina, za koje je cijepljenje protiv HPV-a preporučeno i besplatno se cijepuju u *nadležnom Domu zdravlja*. Cijepljenje, kao preporučeno, provodi se uz prethodno podnesenu suglasnost osobe koja se cijepi, odnosno njegovog zakonskog zastupnika.

Cijepljenje protiv HPV-a koju *nakon liječničkog pregleda* preporučuje doktor medicine ili specijalist odgovarajuće grane medicine, za osobe starije od 14 godina, provodi se u **Pododjelu za javno zdravstvo**. Cijepljenje za starosne skupine starije od 14 godina s preporukom ljekara će biti besplatno u skladu s dostupnosti cjepiva.

Troškove cijepljenja protiv HPV-a na osobni zahtjev osoba starijih od 14 godina će snositi korisnik usluge.

Na koji se način cjepivo protiv HPV-a primjenjuje?

Cijepljenje protiv HPV-a provodi se u dvije doze s preporučenim razmakom od 12 mjeseci, odnosno minimalnim razmakom od 6 mjeseci između dvije doze.

Kod imuno-kompromitiranih osoba cijepljenje se provodi davanjem tri doze cjepiva (druga doza se daje dva mjeseca nakon prve, a treća 6 mjeseci nakon prve doze). Isto se odnosi i na osobe koje su započele cijepljenje prema trodoznom režimu izvan Brčko distrikta BiH, odnosno koje su primile dvije doze, potrebno je kompletirati cijepljenje s trećom dozom u skladu s naputkom proizvođača.

Cjepivo protiv HPV-a se aplicira u dozi od 0,5 mililitara, intramuskularno u deltoidnu regiju, odnosno u skladu s naputkom proizvođača.

Koje cjepivo protiv HPV-a je na raspolaganju u Brčko distriktu BiH?

U Brčko distriktu BiH na raspolaganju je najsuvremenije devetovalentno cjepivo, koje štiti od devet tipova humanog papiloma virusa (6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 i 58).

Cjepivo protiv HPV-a štiti od infekcija tipovima HPV-a koji mogu prouzročiti rak.

Cjepivo je rekombinantno, odnosno ne sadrži živi virus, nego dio proteinske kapsule virusa koji je proizveden metodom rekombinantne DNK i ljudski organizam ga prepoznaje kao antigen, stvara antitijela i imunološki odgovor.

Da li je cjepivo protiv HPV-a sigurno?

Cjepivo protiv HPV-a ocijenjeno je kao visoko sigurno od strane Globalnog savjetodavnog odbora za cijepljenje. Europska agencija za lijekove je također provela neovisnu procjenu i zaključila da su cjepiva sigurna i učinkovita. Ne

postoje podatci koji sugeriraju kako bi primljeno cjepivo protiv HPV-a moglo imati bilo kakve učinke na plodnost.

Kao i kod svakog drugog cjepiva, mogu biti zabilježene neželjene reakcije, kao rezultat imunološkog odgovora organizma.

Najčešće neželjene reakcije na cjepivo protiv HPV-a prijavljene za vrijeme provođenja kliničkih ispitivanja su lokalne reakcije na mjestu aplikacije (bol, otok i crvenilo). Mogu se javiti i blaže opće tegobe (glavobolja, mučnina, vrtoglavica, blago povišena tjelesna temperatura ili zamor).

Kako bi spriječili nesvjesticu i eventualne povrede od nesvjesticu, adolescenti trebaju sjediti i sačekati 15 minuta nakon cijepjenja.

Na koji način se distribuira i čuva cjepivo protiv HPV-a?

Pododjel za javno zdravstvo Brčko distrikta čuva i izdaje cjepivo protiv HPV-a.

Zdravstvena ustanova određena za provođenje cijepjenja protiv HPV-a mjesečno od Pododjela za javno zdravstvo Brčko distrikta preuzima planirane količine imunoloških preparata, osiguravajući mehanizam održavanja i kontrole hladnog lanca i svakodnevno vodi odgovarajuću evidenciju o tome.

Kako se vodi evidencija o cijepljenju protiv HPV-a?

Evidencija o cijepljenju protiv HPV-a vodi se u protokolu, odnosno u knjizi evidencije cijepljenih protiv humanog papiloma virusa u zdravstvenoj ustanovi koja provodi cijepljenje, kao i u zdravstvenom kartonu pacijenta.

Podatak o cijepljenju unosi se i u osobni karton cijepjenja svake osobe ili joj se izdaje potvrda o imunizaciji.

Zdravstvena ustanova koja obavlja cijepljenje protiv HPV-a dostavlja mjesečno izvješće o provedenom cijepljenju na propisanom obrascu Pododjelu za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH.

